

Fodor István Ferenc

HALÁSZ MÁTYÁS 1930–2008

Jászszenlászló nagy tudású helytörténészére emlékezünk, aki családjának 13. gyerekeként született, majd magyar-történelem szakos tanárként kapcsolódott be a helytörténeti kutatásba. 1990-ben az első szabadon választott önkormányzati testület tagja lett. Nemrégiben hosszas betegség után – 78 évesen távozott közülünk.

„Kicsiny gyermek voltam még, amikor különleges vonalmat éreztem az idős nénikhez és bácsikhoz, akik oly sok történetet és eseményt tudtak elmondani a régiokról, önmagukról.” – vallotta a kezdetekről.

Halász Mátyással éppen 40 éve kerültem személy szerint kapcsolatba, amikor jákóhalmi kulturigazgatóként felcsigázták érdeklődésemet, mint friss honismereti szakköri tagnak, a hajdani Szentlászlópuszta iránt. Annyiszor szóba került ez a redemptiokor megszerzett – azóta függetlenné vált – terület, hogy egyszer egy idős szakköri taggal, Fazekas Istvánnal elhatároztuk, hogy lemegyünk oda. 1968-at írtunk akkor; Félegyházáig vonattal, onnan busszal mentünk tovább oda, ahová őseink gyalog jártak.

Az idegen helyen hamar otthonra találtunk. Mindenhol volt akkoriban honismereti szakkör, ott is. Halász Mátyáshoz irányítottak, akinél szíves vendéglátás fogadott frissen vetett ággal. Előtte még kísértünk a közeli tanyára Szöllösi Miska bácsihoz, akinek elődei 1856-ban költöztek le a pusztára Jákóhalmáról. A faluban töltött két nap alatt mindent megtudtunk, amit akartunk, s Pista bácsi még 60 évvel azelőtti ottani szerelmét is megtalálta. Matyi bácsi neje azóta sem feledte el azt a pillanatot, amikor a két öreg egymás nyakába borult 6 évtized után.

A következő évben már mikrobusszal mentünk, 10 évvel később egy egész honismereti delegációval. Az természetesen feltűnt, hogy onnan viszont nem jött senki, csak a rossz hírek. Községünk szülötte: Bóna Zoltán újságíró révén tudtuk meg – aki akkoriban a Petőfi Népenél dolgozott –, hogy a község nevét meg akarják változtatni Kunlászlóra, mert a jászok csak gyarmatosítani mentek oda. A község jeles helytörténészének köszönhető, hogy felvállalta a harcot és megnyerte a csatát; a község neve maradt Jászszenlászló.

Könyvében külön fejezetben írja le kálváriáját. Részletek az eseményekből: „Azt

kezdik rebesgetni a vezetőink, és az egyszerű emberek közt elhinteni, hogy a jászok csak nagygazdák voltak, tehát kizsákmányoló kulákok... Búzási nevű megyei pártvezér fejéből pattant ki állítólag az >isteni szikra<, hogy mit keres ott Kiskunországban Jászszentlászló. Legyen belőle Kunlászló.” Aztán népgyűlést hívtak össze, ahová neki is kötelező volt elmennie. Aztán kötelező volt hozzászólnia is. „Beszélni kezdtem és körülbelül tíz percen át beszéltem. A díszelnökség meredt szemekkel nézett rám. A sok ember pedig némán hallgatott. Minden szavam ellentétes volt az összes községi szerv döntéseivel, az előttem felszólalók érveivel. Az elnökönek és a díszelnökségnek habzott a szája dühében.” A folytatásban mindenáron ki akarták rúgni, eljutott az öngyilkosság szándékáig, míg a nyugalmazott tanácselnökhöz, Papp Ádámhoz el nem jutott, aki aztán lépett az érdekében. Felkereste testi-lelki jó barátját, Horváth László erdészeti főmérnököt, aki néhány nap múlva, amikor Fock Jenő volt miniszterelnök vadászatra érkezett Bugacra, megjegyezte: „Képzeljétek, mi történt a közeli Jászszentlászlón. Ezek és ezek elhatározták azt, hogy a népgyűlés ellenére megváltoztatják a jász nevet. Egy tanár kiállt mellette, most őt üldözik ezért”. Fock Jenő már másnap helyére tette a megyei urakat és az ittenieket. Ma bizony sok problémánk volna a jász név visszahozásával, ha az események másként történnek.

A rendszerváltozás után már könnyebb volt: akkor polgármesterként kapcsolatba léptem ottani kollégámmal, Papp Józseffel, aki meghívott bennünket. Testvérkapcsolat alakult ki a hajdani pusztával.

Mindez nem ment volna Matyi bácsi nélkül, aki az általa írt könyvvel is segítette az eligazodást a múlt labirintusában. A kötet faluja önkormányzatának kiadásában jelent meg 1993-ban „Halász Mátyás történeti leírása Jászszentlászlóról” címmel. A '90-es években megkapta a méltó elismeréseket is falujától.

Ő maga írja, hogy mi motiválta e könyv megírására: „Se hírnév, se nyereségvágy ezen munkálkodásom végzése közben nem motivált. Az idő sürget most már engem is, hogy összegezzem, három év elteltével a nyugdíjkorhatárom elérése után, az eseményeket, nehogy hat évtizedes tapasztalataim legyenek semmivé.”

At útókor figyelmére méltó, hogy 130 km-re Jászfákóhálmától, Jásztelektől, Jászfelsőszentgyörgytől és Jászdózsától az ő áldozatvállalása révén emlékeztet Jászszentlászló neve ma is a hajdani közös történelemre.

Nyugodj békében, Matyi bácsi!

Urbán László

ELHELYEZKEDÉSI ESÉLYEK A SZOCIÁLIS SZFÉRÁBAN

Egy képzés, és ami mögötte van

Egy „mini kutatás” és eredményeinek ismertetése

A következőkben annak a kutatásnak az eredményeiről számolok be, amelyet a Jászberényben, szociálpedagógia szakon végzett hallgatók körében végeztem el e-mail-es lekérdezés formájában¹ A vizsgálat során tizenöt szociális szakembert kerestem fel a világhálón tizenegy kérdéssel.

A kérdéseket és a rájuk kapott válaszokat egyenként fogom feldolgozni, mert úgy gondolom, hogy így jobban átlátható a kapott eredmény. A megkérdezettek közül egy fő 10 éve, öt fő 3 éve, hat fő 2 éve, három fő pedig egy éve végezte el a főiskolai tanulmányait.

A képzésről alkotott vélemények

Azt gondolom annál, hogy saját magam összegzem a kapott információkat, sokkal jobb az, hogy néhány gondolatot leírok úgy, ahogyan azt papírra, illetve gépbe vetették. Így arra gondoltam, hogy idézem a barátaim, ismerőseim által leírtakat minden kérdésnél.

„Rendkívül elégedett vagyok a képzéssel, nagyon jó alapot nyújtottak, sok hasznát veszem a munkámban, talán a gyakorlattal lehetne, ha nem is időtartamban, de mélységében többet foglalkozni. A nagy gyakorlathoz kötött szupervíziók óraszámának emelése, több gyakorlati esetboncolás.”

„Nagyszerű képzésben volt részem, mind a tanárain, mind a diáktársaim részéről. A végzettségemmel a világ bármely országában el tudnék helyezkedni szociális munkásként. Az angliai szociális munkás hivatal elfogadta a diplomámat és regisztrált szociális munkás vagyok jelenleg is az Egyesült Királyságban.”

„A képzés szerintem jó volt a többi főiskolához képest. A képzésben tanítottakhoz és a valóság között egy nagyon nagy szakadék van. A képzést egy nagy burokhöz hasonlítanám, ahol újszülöttként tejet szopogatok – aztán jön a kemény eledel, ami fájdalommal és nehézségekkel jár, és aztán csak megszokjuk. „

„A főiskolai éveket – az összes nehézséggel együtt is – szerettem, mert új emberrel ismerkedhettem meg, új barátokra találhattam. Ha a főiskolán megszerezhető információkat, tudást nézzük, akkor sok hasznos dolgot adott számomra, főleg a gyakorlati gondolkodás terén. Emellett volt pár olyan óra is, amit feleslegesnek tartottam (bár ez tanárfüggő is), illetve időnként azt éreztem, hogy nem arról szól

¹ Héra Gábor (2007): Szociális végzettséggel a munkaerőpiacon, In.: Esély, 2007/3 81-92. p.